

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Če pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih notkah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Deželnozborske volitve na Koroškem.

Izza sijajne zmage Grafenauerjeve pri zadnjih državnoborskih volitvah se je začelo na Koroškem novo politično življenje. Koroški Slovenci so si osvojili nekaj občin, ki jih že leta in leta niso imeli, v mnogih pa utrdili svoje stališče. Možati nastop Grafenauerjev, ki mu celo politični nasprotniki ne odrekajo priznanja, pa je porok, da bodo tudi deželnozborske volitve, ki se začne v sredo, 24. t. m., prinesle koroškim Slovincem novega uspeha in morda celo nepričakovanih zmag. V javnosti se sicer ni pisalo mnogo o pripravah za volitve, tem marljiveje pa se je delalo s shodi in sestanki na tihem. Čudovito vztrajen je pri tem ravno državni poslanec Grafenauer, ki ima dan za dnevom po več shodov. Pa tudi ostali celovški »štab« kakor tudi duhovščina in narodno učiteljstvo ne drži rok križem.

Položaj je pri teh volitvah v toliko ugodnejši, ker so nemški krščanski socialci popravili napako, zagrešeno pri državnoborskih volitvah, in sklenili v mešanih okrajih s Slovenci kompromis. Ravno tako pa so sklenili socialni demokrati kompromis z narodno nestrojno in velekapitalistično nemškonalno stranko.

Morda se dogodi slučaj, da bodo šli »proletarci« pri ožji volitvi v celovški okolici v ogenj za nemškega kapitalista. Metnitz proti slovenskemu ljudskemu kandidatu — Grafenauerju. To si je treba zapomniti, kedar nam bo deklamiral zopet Ertin Kristan o narodnosti in boju proti kapitalizmu.

Kakor rečeno, je položaj Slovencev tako ugoden, kakor že dosti let ni bil. V splošni kuriji volivnega okraja Celovec, Celovec okolica, Velikovec, Dobrlavas, Pliberk in Železna Kapla ni izključena Grafenauerjeva zmaga v prvem naskoku. Težji bo pa položaj, če pride Grafenauer v ožjo volitev s pl. Metnitzem, ker bodo potem napeli nacionalci in socialni demokrati združeni vse sile, da zmaga protislovenski kapitalist. Nacionalcem utegnejo tuintam koristiti tudi globoki sneg, slaba pota, ki bi se jih morda ustrašili slovenski volivci po hribih. Vendar upajmo, da zmaga slovenska zavednost!

V kmečkih občinah sta dva okraja (Velikovec-Dobrlavas in Pliberk-Železna Kapla) Slovincem sigurna. Ravno tako je pa tudi gotovo, da pridejo kompromisni kandidati Slovencev in nemških krščanskih socialcev v treh okrajih v ožjo volitev z nemškimi nacionalci.

Naj bo že konečni izid tak ali tak, eno je prav gotovo: Slovenci bodo imeli v koroškem deželnem zboru najmanj dva zastopnika. Volitve same pa bodo pokazale, da so prerokovali tisti krivo, ki so oznanjali pogin koroškim Slovincem. Stranka, ki propada in bo izginila v doglednem času tudi na Koroškem, kakor je že po drugih deželah, je marveč nemškonalna stranka. To bomo brali iz števil oddanih glasov.

Proti nemški birokraciji.

Deželni odbor in finančna prokuratura.
C. kr. finančna prokuratura v Ljubljani je dobila nekaj, kar je že zdavnaj zaslužila. Ker se finančna prokuratura dosledno tako obnaša, kakor bi zanjo ne eksistirala član 19. državnih temeljnih zakonov, in se smatra za poklicano, na najbolj vsiljiv način povsod kazati svoje germanizatorične tendence, jo je pozval deželni odbor kranjski, da mora vsikdar,

kadar zastopa deželni odbor, rabiti proti strankam slovenski jezik. Nato je odgovorila finančna prokuratura jako naduto, da v »neposrednem občevaranju s strankami večinoma« rabi slovenščino in da smatra to kot »entgegenkommenden Standpunkt«, ki ga tudi v bodoče ne opusti. Torej če ustno s kakim kmetom, ki nemško ne zna, ti gospodje spregovore kako slovensko besedo, smatrajo to kot veliko milost, da bi pa slovenskim strankam, ki njihove nemščine ne razumejo, slovensko pisali, o tem v svoji oholosti niti slišati nečejo.

Kranjski deželni odbor ni mogel molče požreti tega izzivanja. V svoji sinočnji seji je deželni odbor na predlog dr. Pegana sklenil, da odslej sploh več ne reflektira na zastopstvo c. kr. finančne prokurature in si bo na drug način pomagal.

Radovedni smo, kako pohvalo bo dobila c. kr. finančna prokuratura v Ljubljani za ta konflikt z deželnim odborom, ki ga je tako brez potrebe in lahkomiselno izzvala. Saj finančna prokuratura služi od pravih kakor advokat, ker si tudi stroške zaračunava po odvetniškem tarifu, dasi njeno zastopstvo ni vedno najboljši. Obžalujemo le, da so cerkve po zakonu prisiljene, da morajo vedno biti zastopane le po finančni prokuraturi. Sklep deželnega odbora bo pač kot bomba počil v prašne prostore tega nemškutarskega urada!

Občinska hranilnica.

Dr. Krek je vložil na ministra notranjih reči to-le interpelacijo:

Kmalu bo pol leta, kar je nad 20 večjih kranjskih občin vložilo na ministrstvo notranjih reči vlogo s pravili in drugimi potrebnimi prilogi, tičočo se ustanovitve »Občinske hranilnice«. Rešitve še ni.

Imenovana »Občinska hranilnica« je gospodarsko nujna. Kranjska nima deželnega hipotečnega zavoda; s hipotečnimi posojili na amortizacijo se peča le nekaj mestnih hranilnic. Odtod prihaja zlo, da dajejo tudi kmečke hranilnice in posojilnice hipotečna posojila. To je zelo škodljivo, ker se zahteva vsled tega za hipotečna posojila previsoka obrestna mera in ker se večje svote že tako skromnega kmečkega kapitala za dolgo časa zabijejo ter se ne morejo porabiti za kmetijski napredek in za obrtno podjetja.

Gre se — to poudarjamo iznova — za odlično gospodarsko stvar. Odlašanje vlade pa vzbuja v nas sum, da igrajo tu politične spletke svojo vlogo. Dobro nam je znano, da vlada pod vplivom tistih, kateri so naravnost sovražni razvoju našega ljudstva, ne more in tudi neče za njegovo gospodarsko povzdigo ničesar storiti. V tem oziru, bodisi glede na splošno šolstvo, na obrtne, trgovske in poljedelske šole, na povzdigo zadružništva, ali sploh na vse panoge javne uprave smo Slovenci zanevarjeno ljudstvo, podložniki slabše vrste.

Slovesno pa se upiramo temu, da bi nas vlada zavirala tudi, ko si hočemo sami pomagati. Zato vprašujemo:

Ali hoče gospod minister poskrbeti, da se vloga, tičočo se ustanovitve »Občinske hranilnice« v Ljubljani, nemudoma pravično reši?

Državni zbor.

je včeraj rešil predlogo o podržavljenju železnic. Sejo otvoril predsednik Pattai ob 3. uri 15 minut popoldne.

Bienert o zunanjem položaju.

Ministrski predsednik Bienert izvalja z ozirom na zunanji položaj države: Čutim se dolžnega, da podam nekaj obvestil o zunanjem položaju. Že minuli teden sem izjavil, da odgovor srbske vlade na naš belgrajski nastop ni bil dovoljen. Po

poročilih, ki smo jih dobili, odgovora tudi ostali kabineti ne smatrajo za dovoljnega. Opustili smo takojšen odgovor na srbsko noto, ker bi takojšnji odgovor še bolj poostiril položaj, česar se hočemo ogibati, v kolikor se tiče nas. Smer naše politike je, da zavarujemo in konsolidiramo položaj, ki je nastal po aneksiji. Agresivnih namenov nimamo in ne zasledujemo prestige politike. Srbija ima dovolj časa, dasi ustvari jasno sliko o položaju in da odneha nasproti nam. Za odgovor se nam pa tudi zato ne mudi, ker smo dognali, da hočejo vevlasti zopet Srbiji svetovati, in upamo, da se Srbija odzove svetom. Dasi pa postopamo skrajno potrpežljivo, smo pa dolžni sebi, če z vsjo odločnostjo vplivamo, da se kmalu konča nevzdržljiv položaj na naši meji. Zvesti pa ostanemo tudi danes naši dosedanj metodi, ker podajamo Srbiji roko, v katero lahko seže, ko izpozna svoj položaj.

Podržavljenje.

Zbornica nato nadaljuje razpravo o podržavljenju. Govore Dobernig, Bugatto, Reitzner, Neumann, nakar se zaključi razprava in govorita glavna govornika dr. Ellenbogen in Mastalka, nakar se prestopi v podrobno razpravo.

Bianchini

zahteva, naj najvišji državni činitelji mačehovsko, naravnost sovražno politiko nasproti hrvaškemu narodu izpreme, ker se po tej politiki odtujujejo balkanske države, ki bi nam zaupale in nas ljubile le po pravični carinski uniji ali pa po pravičnem vzravnavanju gospodarskih koristi.

Trgovinski minister dr. Weiskirchner o položaju.

Na nekem shodu je izjavil trgovinski minister dr. Weiskirchner, da upa na mir in da ne bo vojnih strahot.

Proces protl Srbom v Zagrebu.

Po daljšem prestanku se zopet prične obravnava proti Srbom, obtoženim veleizdaje. Zanimanje za proces je ponehalo. Predsednik senata Tarabocchia je postal strožji. Neki hrvaški list, katoliško »Hrvatstvo«, mu je namreč očital, da daje braniteljem in obtožencem preveč svobode. Pri današnji razpravi (dne 22. t. m.) so prišli na vrsto obtoženci Malobabič, Jovanovič in Srnič.

Malobabič se slabo zagovarja. Predsednik pravi, da ima veliko prič na razpolago, da je obtoženec agitiral za kralja Petra, označil Hrvaško za srbsko zemljo, ki ima pripasti kraljevini itd. Predsednik obsojencu tudi pokliče v spomin, da je po obtožnici dejal: »Bojim se vse izdati, ker bi me potem proglasili za izdajalca, me bojkotirali in ubili, ker je narod silno nahujskan.« Obtoženec pravi, da je to izjavil pod silnim pritiskom preiskovalnega sodnika in državnega pravnika. Državni pravnik odzove se na izjavi, da obtoženec impertinentno laže. Senat obsodi obtoženca zaradi njegovega obnašanja na 24 ur zapore v temni izbi s trdim ležiščem in dvema postoma.

Izpraševanje Jovanoviča in Srniča ni nič zanimivo, ker vse tajita. Zlasti vsi taje, da bi bili čuli na shodu v Topuskem, kako je poslanec Pribežević izjavil, da se morajo Srbom priznati vsa prava, če ne, si jih bodo Srbi s silo, puško handžarom in paležem izvojevali.

Usoda slovenskega gledališkega igralca.

Gecelj-Kocelj.

Torej bivši režiser slovenskega gledališča je bil mož, katerega sem tolikokrat videl korakati po Postojni s »Slovenskim Narodom« v rokah! Zasluži, da se opiše vsaj postojnsko njegovo življenje.

Sredi pevcev, ki so peli nagrobnico umrlemu Alojziju Kraigherju sem videl moža, visokega, širokoplečega, z dolgo sivo brado in ščipalnikom na nosu. Mož me je zanimal in vzbudil vso mojo pozornost. Ko vprašam sosedo, kdo je to, odgovori mi: To je Kocelj, ki v občinski pisarni piše.

Ko mi ob boljši priložnosti opisuje njegovo življenje, mi pove, da je bil rajni Kocelj kedaj davčni kontrolor, da je pa izgubil službo in živel potem dalje časa v Ljubljani kot igralec, pevec in režiser v gledališču. Ko je obnemogel, prišel je v Postojno kot pristojno občino.

V Postojni je dobival od občine mesečno 30 K podpore. Ta podpora je bila zanj pač tako skromna, da si je stanje skušal izboljšati s tem, da je bil ljudem nekaj zakotni pisac. Delal je prošnje, koval pritožbe, fante reševal vojaške službe, sploh ljudje so rekli: Bo pa Kocelj naredil.

Ločen od svoje žene, je živel pri revni, stari ženi. In prav je bilo tako! Mož, preje vsega dobrega vajen, je lažje prenašal trpkost usode, kakor se je izražal, ko je videl, kako tudi Mézečka pri vsej svoji revščini mirno nosi pezo svojega življenja.

Kocelj je opešal. Poslali so ga v okr. bolnico, kjer je po prejetih sv. zakramentih preminul, z a p u š č e n o d v s e h. Vsa njegova zapuščena se je pa videla najbolj v mrtvašnici, kjer je čakal pokopa. Ker gre mrlič lahko brez čevljev v grob, je bil brez čevljev do pokopa. Zapuščeni je bil tudi pri pokopu! On, ki je tolikokrat pel svoj bas ob krstah Postojincev, njemu se ni zapela pesem v slovo! On, ki je tolikokrat s cilindrom na glavi spremljal težke veljake na zadnjem potu, on je bil skoraj sam, ko so ga polagali v grob!

Bil je eden ustanoviteljev slovenskega gledališča, in nikogar ni bilo, da bi se spomnil nekdanjih njegovih zaslug.

Tako je preminul bivši režiser, postojnski pevec, Gecelj-Kocelj.

Med upom in strahom.

Na drugem mestu prinašamo izjavo barona Bienert, ki jo je podal v včerajšnji seji državnega zbora o Srbiji. Ista potrjuje, kar smo zadnje dni povdarjali tudi mi, da je namreč naša vlada odložila odgovor na srbsko noto, da bi s tem Srbiji dala časa, da pride sama s seboj in s položajem na jasno, na drugi strani pa da bi imele tudi velesile priložnosti, da s svojimi nasveti spravijo srbsko vlado na pravo pot. Baron Bienert pa je tudi — in to je za presojo položaja važno — odločno naglašal, da si vlada šteje v svojo dolžnost, delati z vsem povdankom na to, da se nevzdržljive razmere ob meji kmalu spremenijo.

Na Dunaju sodijo o položaju zopet zelo neugodno, ne le zavoljo srbske nesposobnosti, ampak zlasti zato, ker stavi Rusija glede intervencije v Belgradu pogoje, ki jih naša vlada ne more sprejeti. Kakšni so ti ruski pridržki, tega še danes ne vemo. Vemo pa, da je monarhija ultimatum Srbiji le za malo dni odložila.

Cesar sam je bil na zadnjem diplomatskem dineju nenavadno resen in poznalo se mu je, kako težke skrbi ga tarejo zaradi bližnjih dogodkov.

Položaj se torej ni prav nič zboljšal, ako se ni poslabšal. Seveda je tudi takih, ki še vedno upajo, da se stvari mirnim potom poravnajo. Večina pa se boji najhujšega. Evo najnovejših vesti:

Pesimizem v Londonu.

(Najnovejše.)

London, 23. marca. Tukajšnjim listom poročajo z Dunaja, da je avstro-ogrsko zunanje ministrstvo že obveščeno

o koraku, ki ga pripravljajo zastopniki triple-entente v Belgradu. Avstro-Ogrska vlada tega koraka ne bo na nikakšen način aktivno podpirala in se tudi zaradi tega ne bo dala motiti v svojih pripravah. Edina prijaznost dunajske vlade napram temu koraku je kratki odlog do konca tega tedna. Potem odpošlje zadržani odgovor na zadnje srbsko noto. Ako pride do skupnega koraka velesil v Belgradu, utegne imeti, kakor tukaj menijo, uspeh. Tukajšnji krogi pa dvomijo, da bi se Rusija pridružila skupni intervenciji. Nedosledna politika Izvoljskega si bo zadnji hip poskušala zopet stransko pot ter tako v naprepi onemogočila uspeh nameravanega koraka.

London, 23. marca. Izjavo srbske vlade, da je pripravljena, da se razoroži, če bi to zahtevalo velesile s skupno noto, smatrajo tu za novo šahovno potezo diplomata Milovanovića ki je prepričan, da se Rusija ne udeleži pri skupnem koraku in se Nemčija z ozirom na Avstro-Ogrsko itak ne more udeležiti. Srbska vojna stranka pripisuje izjavi dr. Milovanovića le platonično vrednost, kajti srbska vlada je istodobno odločno izjavila, da o direktnih pogajanjih z Avstro-Ogrsko noče ničesar slišati, baš to pa zahteva avstro-ogrski zunanji urad. Vsled tega je zavladal v angleškem tisku zopet pesimizem. Od pozikusov Anglije, da bi rešila situacijo, ne pričakujejo mnogo uspeha.

Skupščina proti razorožbi.

Zemun, 23. marca. Misel, da bi se Srbija brez vsega udala zahtevam Avstro-Ogrske, zadeva v vrstah narodnih in liberalnih poslancev na najodločnejši upor. Odločujoči moške teh strank izjavljajo, da bi razorožba, ako se preje srbskim željam vsaj deloma ne ugoti, pomenila za Srbijo samour. Skupščina je v tem oziru popolnoma edina in proti njeni volji more vlada toliko manj nastopiti, ker sta tudi ministrski predsednik Novaković in justični minister Ribarac podala jasni izjavi, da Srbija nikakor ne more iti dalje, nego je šla v svoji zadnji noti. Najuglednejši narodni poslanec Bojinović je izjavil: »V slučaju, da bi hotela vlada ravnati proti volji skupščine, gremo takoj vsi domu, da taki vladi združeni s svojimi volivci pokažemo pravo pot za srbsko politiko«.

Nov napad srbske vlade.

Belgrad, 23. marca. Sinočna številka vladne »Samouprave« prinaša na uvodnem mestu nenavadno oster in izživajoč napad na monarhijo. Med drugim piše: Ko je Srbija lanskega oktobra poslala signaturnim velevladstvom berlinske pogodbe pismen protest radi aneksije Bosne, je baron Aehrenthal odklonil celo sprejem tega zapisa. Sedaj pa, ko je sklenjen sporazum med Avstro-Ogrsko in Turčijo, zahteva monarhija od Srbije, da ta sporazum prizna. Kako pride Srbija do tega? Ako baron Aehrenthal resno zahteva, da eventualna evropska konferenca o zahtevah Srbije niti razpravljati ne sme, potem jasno dokazuje, da hoče vojno.

Prestolonaslednik ne miruje.

Zemun, 23. marca. »Mali žurnal« poroča, da se je prestolonaslednik v nedeljo podal k načelniku zunanjega ministrstva dr. Spalajkoviću, da izve resnico o vesti, da namerava dr. Milovanović kralju in vladi priporočiti, da Srbija sprejme zahteve Avstro-Ogrske. Razgovor je trajal nad dve uri. Takoj nato je kraljevič dal poklicati k sebi podpredsednika narodnega odbora in mu razburjen rekel: »Že pred 5 meseci sem imel prepričanje, da dr. Milovanović svoji nalogi ni kos in da bo s svojim mirovnim razpoloženjem čast Srbije pogreznil v Donavo. Toda moj zadnji trdni up je, da naš vojni minister Živković, ta pogumni in razboriti vojak, ne bo dopustil, da bi se s tako politiko v tla zakopalo čast srbske armade«.

Srbsko oboroženo pospešeno.

Berolin, 23. marca. »Berl. Tageblatt« javlja iz Belgrada: Stranka starih radikalcev zahteva, da naj vlada pospeši oboroževanje ter s tem podpre trud diplomacije. Tukaj nikakor niso mnenja, da bi bila vojna nevarnost odstranjena. Grof Forgach je pripravljen, da v slučaju potrebe odputuje.

Koncentracija srbske vojske.

Zemun, 23. marca. Zelo značilna je koncentracija srbske vojske na meji Stare Srbije. Okolica Kuršumlije in Požege je zasedena z močnimi vojaškimi oddelki, ki jih krijejo za hrbtom trije pehotni polki, razdeljeni na Prokuplje, Kruševac in Čačak. En konjeniški polk je postavljen v Kraljevo. Močno združevanje čet se vrši tudi med Valjevim in Užicami.

Kako mislijo o položaju v Berlinu.

Berolin, 23. marca. »Tägl. Rundschau« piše: Preveliki optimizem, kakor se je polastil deloma francoskega tiska, smatrajo v nemških merodajnih krogih

prezgodnjim. Nemčija čaka. Vesti o nameravanem razoroženju Srbije treba sprejeti previdno. Kdor pa svetuje Avstro-Ogrski, da bi se pričela razoroževati, vleče vodo na ruski mlin. O razoroževanju monarhije zdaj ne more biti govora, kakor tudi ne o konferenci, dasi glasom časniških poročil v Parizu in Londonu pridno delajo na sestavi vspeh za konferenco.

Rumunija mobilizira!

Bukurešt, 23. marca. Vladna »Indépendance Roumaine« poroča: Pričakovati je mobilizacijo štirih zborov. Z ozirom na resne dogodke, ki vtegnejo vsaki hip nastopiti v Srbiji, je vlada sklenila, postaviti divizijo v Olteni-u na vojno stanje.

Bukurešt, 23. marca. »Adeverul« poroča iz Jaša: Vsi rezervni vojni zdravniki so dobili ukaz, da so pripravljeni, da se v slučaju potrebe takoj javijo pri svojih vojnih oddelkih. Na vseh večjih postajah železnice proti Srbiji so pripravljeni vlaki za prevoz vojaštva. Rumunske častnike, v svrhu študij dodeljene ogrskim polkom, so poklicali domov.

Berolin, 23. marca. »Lokal-Anzeiger« javlja iz Bukurešta: Kornij poveljnik Vasilian in divizionarja 1. zbora, ki so bili tu na vojnem posvetovanju, so se odpeljali v Crajovo. Pričakovati je mobilizacijo 1. zbora. Srbski poljedelski delavci v bukureški okolici so bili brzoglasnim potom poklicani pod orožje Poizkus, da bi tu nabrali prostovoljcev za Srbijo, se je ponesrečil.

Bukurešt, 23. marca. Rumunske vojaške priprave imajo namen, da bi v slučaju vojne med Avstro-Ogrsko in Srbijo ščitile rumunske meje. Odločno dementirajo vest, da bi Rumunija pod gotovimi pogoji hotela pomagati Srbiji. Razmerje med Rumunijo in monarhijo se je haš zadnji čas zopet znatno zboljšalo ter je pričakovati v kratkem sklep trgovinske pogodbe med obema državama.

Bolgarija odklanja srbsko prijateljstvo.

Sofija, 23. marca. Oficijozno »Vreme« piše, da si je ruski tisk zadnji čas prizadeval, da bi spravil Bolgarijo v slučaju vojne na srbsko stran. Bolgari bi mogli pač vse pozabiti, kar jih je zlega doletelo s srbske strani, morda celo srbska grozodejstva v Makedoniji; vkljub temu pa ne morejo opustiti svojih realnih koristi in si naprtiti sovraštvo druge države, se izpostavljati nepotrebnim žrtvam, ki bi bile v škodo narodnim in državnim koristim.

Berolin, 23. marca. »Lokal-Anzeiger« poroča iz Sredca: Dočim je vlada opetovano izjavila, da ostane Bolgarija v slučaju vojne med Srbijo in monarhijo nevtralna, pa rusofili in Cankovisti marljivo agitirajo za Srbijo. V nekem sofijskem predmestju so nabrali že 150 prostovoljcev za Srbijo. Več mladih častnikov je baje pripravljenih vzeti odpust in vstopiti v srbsko vojsko.

Črna gora.

Cetinje, 23. marca. Mobilizacija je skoro dovršena. Del vojske ostane ob turški meji v opazovanje, ostalo vojaštvo je že razvrščeno ob hercegovinski meji in v okolici Bara. Na Dugem sedlu so položene mine.

Pariz, 23. marca. »Agence Havas« poroča iz Cetinja: Ker je avstro-ogrška eskadra zapustila Spič, je knez ustavil mobilizacijo pol divizije in pomnoži le dejanski stalež čet ob meji.

Carigrad, 23. marca. Zastopnik Črne gore je izjavil, da je vojna neizogibna. Te besede so vzbudile na porti in v diplomatskih krogih veliko pozornost.

Turške priprave v Sandžaku.

Sarajevo, 23. marca. Iz Mitrovice poročajo, da je turška vlada poslala štiri baterije z brzostrelnimi topovi in 1 bataljon albanskih pešcev čez Plevlje na severno, odprto mejo novopazarsko, da tako prepreči vpad srbskih band v Sandžak. Tudi podolje Lima zasedejo posadke, da onemogočijo zvezo med Srbijo in Črno goro. V tukajšnjih vojaških krogih je ta odredba turške vojne uprave napravila najboljši vtis.

Carigrad, 23. marca. Dva bataljona sta odkorakala iz Mitrovice v Peč, kjer so Arnavti silno razjarjeni nad Srbi in Črnogorci.

Solun, 23. marca. Iz Prizrena poročajo, da je v Peči razburjenje proti Srbom poglelo. Vzrok so bile vesti o sumljivem gibanju Črnogorcev pri Kolašinu. Turško vojaštvo ni imelo povoda nastopati.

Milovanović za mir?

Peterburg, 23. marca. Srbski zunanji minister dr. Milovanović je pooblastil dopisnika peterburške »Börsen-Zeitung«, da sme izjaviti, da bo Srbija ubogala nasvet velesil ter se razorožila.

Zagreb, 23. marca. »Obzor« poroča iz Belgrada: Srbska vlada izjavlja, da hoče z vsemi močmi delati za ohranitev

miru, obenem pa odločno odklanja neposredno pogajanje z monarhijo.

Srbska vlada se maje.

Belgrad, 23. marca. Stališče Novakovičevega kabineta je omajano, ker prestonaslednik intrigira proti Milovanoviću. Poslanci se bojé, da vlada popusti glede teritorialnih zahtev. Oni hočejo, da se znani sklep skupščine respektira. Razpoloženje v skupščini je prejkoslej za vojno.

Nova srbska zahteva.

London, 23. marca. »Daily Telegraph« je doznal, da je Srbija pripravljena udati se avstro-ogrskim pogojem, ako se proglasi Solun za balkansko svobodno luko in dobi Srbija od tam mednarodno prometno zvezo. Blago za Srbijo naj bi se vozilo po avstro-ogrskih železnicah kot mednarodne transito-pošiljatve.

Skupščina za mobilizacijo.

Belgrad, 23. marca. V včerajšnji seji je stari radikalec Mišić zahteval z ozirom na domnevano mobilizacijo avstro-ogrskih obmejnih zborov, da srbska vlada tudi odredi mobilizacijo, da bi Srbi ne doživeli presenečenja, kakor Francozi leta 1870. Mladoradikalec Marković je zahteval, da vlada predloži odslej vsako svojo noto skupščini v odobrenje.

Angleški optimisti.

London, 23. marca. »Standard« slavi diplomaško zmago avstro-ogrške zunanje politike, ki jo je, dasi pozno, dossegla s pametnim samozatajevanjem in se s tem izognila vojni, v kateri bi ne žela ne časti niti povečanja svojega ozemlja. »Daily Telegraph« primerja barona Aehrenthala z Bismarckom!

Nemški glas.

Kolonija, 23. marca. »Kölnische Zeitung« poroča iz Berlina: Anglija si očividno prizadeva, da bi našla formulo, ki bi ji pritrčila Rusija in bi zadovoljila tudi Avstrijo. To formulo potem velesile Srbiji nalože. Čudno je, da »Temps« govori le o skupnem koraku Anglije, Francije in Rusije, Italije pa ne omenja. S tega se dá sklepati, da je italijanski predlog natekel v Rusiji na odpor. Drugod so mnenja, da bi bilo dobro, če bi Srbija po intervenciji velesil prostovoljno podala zahtevane izjave, ne da bi čakala na avstrijski opomin.

Kako sodijo o položaju na Francoskem.

Pariz, 23. marca. Včeraj je tu vlada precejšnja skepsa glede uspehov ententnih velesil. Dosedaj se ni posrečilo, da bi prišli sporazumu med Anglijo, Francijo in Rusijo le za korak bližje. Vsled tega prevladuje bojazen, da se velesile ne bodo mogle pravočasno zediniti, to je pred demaršo grofa Forgacha, ki je bila zdaj zadnjikrat odložena.

Stališče Izvoljskega.

Berolin, 23. marca. Iz Peterburga poročajo, da je stališče Izvoljskega resno omajano. Dvorni in uplívni vladni krogi so ogorčeni nad nesložno in neurejeno politiko ruskega zunanjega ministra in hočejo, da se Rusija približa Nemčiji.

Sporazum s Turčijo.

Carigrad, 23. marca. Razpoloženje proti odobrenju zapisnika o avstro-turški ententi v krogih turškega parlamenta pojema. Zapisnik bo zbornici predložen že jutri. Pač pa je gotovo, da bo opozicija večja, nego se je spočetka mislilo.

AVSTRO-OGRSKA.

Rusinski stotniki proti dr. Trylowskemu. Lvov, 23. marca. »Dilo« objavlja izjavi stotnikov Gregorja Hrozyka in Ivana Baczynskega glede na izvajanja dr. Trylowskega o skupni armadi. Stotniki izjavljata, da sta služila pri dveh rusinskih polkih ob okupaciji. Ničesar jima ni znano o grozovitostih rusinskih vojakov nasproti Bošnjakom. Nasprotno obnašala se je naša armada v vsakem oziru vzorno.

Druga razprava proti Siczynskemu.

Lvov, 23. marca. Zagovornik Siczynskijev, Lewickij, je obveščen, da se določi dan druge razprave proti morilecu grofa Potockega, ko se reši vprašanje o delegaciji kakega izvangališkega sodišča. Državnoborske velikonočne počitnice. se prično najbrže 24. marca. Trajale bodo do 22. aprila.

HRVAŠKA VLADA

je z ozirom na zunanji položaj omejila svobodo združevanja in sestankov, zlasti zaupnih. Osobito pazijo seveda na Srbe in »Pokretaše«. Cenzura je tudi že tako ojastrjena, da se niti »Pokret« ne upa več veliko kritikovati vlade. Vojske s Srbijo »Pokret« sploh ne sme komentirati, prav tako ne procesa proti Srbom. Tudi ostali hrvaški listi so morali svoje opozicijsko stališče za par stopenj ponižati. Odbor srbskega pravoslavnega cerkvenega kon-

gresa je bil te dni na Dunaju, da izposluje avdienco pri cesarju glede na proces proti Srbom. Toda na Dunaju jim je šef cesarjeve pisarne dejal, da cesar sicer vzema na znanje izraz njihove lojalnosti, da jih pa spričo obstoječih razmer ne sprejme. Regiment barona Raucha je kaj trd.

SPREMEMBE PRI BOSANSKI VLADI.

Hrvaški listi zabeležujejo vest, da je vojaški poveljnik Bosne, Varešanin, na najvišjem mestu izrazil željo, da se dotedanjega civilnega adlatusa Benka odslovi in da na njegovo mesto pride »homo novus« Tončić.

ŠE ENA VOJNA? JAPONSKA IN RUSIJA.

Iz Colorado Springs, Colo., v Ameriki poročajo: Tu se mudeči rear-admiral Bopley D. Evans izjavlja: Vse govornice o preteči vojni med Japonsko in Zedinjenimi državami ni drugega, nego nesmisel. Japonska ima namreč čez glavo opraviti, da se pripravi na obrambo pred Rusijo. Javna tajnost je namreč, da se Rusija neprestano pripravlja na neizogibno vojno z Japonsko. Sedaj gradi Rusija novo vojno mornarico, pripravlja vojsko za boj in gradi v naglici dvotirno železnico preko Sibirije. Rusija preje ne bo de mirovala, dokler ne kaznuje Japonske. — Evans izjavlja, da je nesmisel govoriti, da pride do vojne med Zedinjenimi državami in Japonsko. Slednja itak nima pravice vmešavati se v californijske šolske zakone.

Dnevne novice.

+ Na volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu opozarjamo še enkrat vsa prizadeta podjetja. Vsakdo naj stori nemudoma svojo dolžnost za te volitve eminentne gospodarske važnosti. Termin je določen na 31. marca t. l. Voliti je enega člana in enega namestnika. Slovenska kandidata sta: Anton Jeriha, delavec pri Devici Mariji v Polju za člana, Fran Gomišček, poslovodja v Solkanu za namestnika. Treba napeti vse sile, da prodremo zopet v tej skupini in s tem damo zopet najboljši odgovor na ukrep, s katerim se je razveljavila izvolitev naših dveh, meseca decembra izvoljenih kandidatov. To pot volijo samo delojemalci! Glasovnice so gospodarji zavarovanih podjetij že prejeli. V ta namen, da se volitve izvrše zadovoljivo in koristno za naše gospodarske interese, se je dogovorilo skupno postopanje. Obračava se zategadelj do naših interesentov s prošnjo, da blagovolijo čimprej doposlati prejete glasovnice na naslov: Josip Lenarčič, zbornični predsednik v Ljubljani. Glasovnice mora podpisati gospodar in pa en delavec ali uradnik dotičnega podjetja. Za skupni odbor za deželo Kranjsko: Dr. Janez Krek, državni poslanec, l. r., Josip Lenarčič, zbornični predsednik.

+ Iz deželnega odbora. Deželna odbornika dr. Lampe in prof. Jarc sta ta teden od srede odsotna.

+ Ljudski shod v Velikih Poljanah se je vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri. Na shod so prišli vsi domači moške in mladeniči. Poročal je o splošnem političnem položaju in o delovanju deželnega zbora deželni odbornik dr. Pegan. Shod je izrekel soglasno zaupanje in zahvalo poročevalcu. Okrajno glavarstvo je poslalo na shod komisarja.

+ Shod S. L. S. v Ribnici. V nedeljo popoldan ob treh je poročal v Ribnici o delovanju deželnega zbora deželni poslanec in odbornik dr. Pegan. Shod se je vršil v veliki dvorani hranilnice in posojilnice v Ribnici, ki je bila natlačeno polna. Ljudje so morali stati v predsobah in na hodniku, drugi pa na odru. Mnogo jih je odšlo, ker niso našli prostora. Ljudstvo je z navdušenjem vzelo na znanje poročilo poslanca in mu izreklo zaupanje s prošnjo, da pride čimprej v njih sredo. Predsedoval je shodu gospod dekan Dolinar. Navzoč je bil tudi vladni komisar.

+ Nemški »Freisinn« za Srbijo!

Kakšen krik so zagnali Nemci, ko so oddale vse nemške stranke v zbornici svoje glasove za rekrutno predlogo, češ, Nemci smo rešitelji domovine, velestebri monarhije, ki smo ji v najnevarnejšem trenutku priskočili na pomoč! Seveda so tega krivi Klofačevci češke in nečeške krvi, ki so s svojim protiglasovanjem dali Nemcem priliko se zdaj postavljati, kar gotovo Slovonom ne bo v korist. Kako pa veliko Nemcev v resnici misli, jasno kaže tisti »Grazer Tagblatt«, ki drugače Slovence venomer denuncira veleizdajavstva. V tem graškem glasilu alpskih svobodomiselnih Nemcev se že, odkar je izbruhnil konflikt s Srbijo, zavzema za Srbe neki Hron, ki je tudi tozadevno brošuro spisal, pa je bila konfiscirana. Kakor ta mož misli, tako večina nemških svobodomiselnih »rešiteljev Avstrije«. Pravi namreč, da škof Stadler, general Varešanin, preston-

lonaslednik Franc Ferdinand, dr. Lueger, dr. Susteršič, dr. Frank, baron Rauch, dr. Ivčević in sploh vsi hrvaški »klerikalni« politiki, nemški krščanski socialci ter dvorski krogi in generaliteta hočejo ustvariti »klerikalno« Velehrvaško, oziroma Veleslovenijo. **Najboljši jez proti temu da so Srbi in zato so naravni prijatelji Nemstva.** Boj Avstrije proti Srbiji je boj Rima proti pravoslavju! Papež bi se rad naslonil na »klerikalno hrvaško državno skupino«, da bi se ojačil v boju zoper zedinjeno Italijo! Hron kliče zato Italijo in Rusijo na pomoč proti Avstriji ter pozivlja Nemce, naj se ne dajo zapeljati v boj za »klerikalno« jugoslovansko državo. Velesrbija bi seveda svobodomiselnim Nemcem bila kaj všeč. Ta država bi bila namreč pravoslavna, to se pravi protikatoška in bi oslabil katoliške Hrvate ter Slovence, **kateri bi Nemci potem lažje pozobali.** — Ta Hron sicer sliši travo rasti, kakor se razvidi iz njegovih klobasarij, ampak treba je njegove argumentacije le narobe obrniti, pa se pojavi resnica. Srbi in Rusi si res mislijo svojo namišljeno Velesrbijo kot veletrdnjavo pravoslavja na jugu in bi katoliške Hrvate v Bosni in Banovini močno pritiskali k tlom. Na vsak način pa bi Velesrbija z Dalmacijo in Hrvaško avstrijskim Velenemcem in Velelahom bila močno všeč, ker bi potem v Avstriji mogli še tistih par Slovanov, ki bi ostali. — Čehe in Slovence — pošteno tlačiti. Med Velesrbstvom, Velenemstvom in laško iridentno je veliko duševno sorodstvo. Naši alpski Nemci pa naj se s svojim patriotizmom nikar preveč ne ponašajo in ne sumničijo Slovanov. Kakor je »Neue Freie Presse« v službi Srbije, kadar ima ta na razpolago zadosten dispoziციjski fond, tako ji služijo tudi glasila naših alpskih Nemcev.

+ **Škof dr. Ivan Sarič pri cesarju.** Dne 22. t. m. je zaslišal cesar sarajevskega škofa dr. Ivana Sariča, ki je bil zaslišán, da se zahvali vladarju za podelitev komturnega križca Franc Jožefovega reda z zvezdo. Cesar se je živo zanimal za zadeve v Bosni in Hercegovini in za zdravstveno stanje sarajevskega metropolita dr. Stadlerja in je bil zelo vesel, ko mu je škof dr. Sarič poročal, da se zdravje metropolitu dr. Stadlerju boljša. O bosanskih mohamedancih je rekel cesar: »Čujem, da so mohamedanci v Bosni in Hercegovini mirni in da so zadovoljni.« Dr. Sarič je pritrdil vladarju, ki je nato izjavil, da upa na to, da se pomiri prebivalstvo v Bosni in Hercegovini.

+ **Občinske volitve v Spodnji Šiški.** Iz Spodnje Šiške se nam piše: Včeraj vršile so se v naši občini volitve za občinski odbor. Volil je tretji razred. Volitve pričeale so se ob deveti uri dopoldne ter nepretrgoma trajale do pol pete ure popoldne. Pri volitvah zmagala je soc. demokratska stranka. V tem razredu je 439 volivcev. Udeležilo se je volitev 238 volivcev. Izvoljeni so: Ivan Klemenčič 128 glasov, Anton Kuntara 126, Anton Ojster 124, Alojzij Rozman 124, Ivan Noč 124, Emil Šiks 125 glasov. Liberalna stranka je ostala v manjšini z 11 glasovi. Bili so voljeni tudi trije namestniki in zmagali so tudi tu soc. demokrati. Izvoljeni so: Anton Komac, Ivan Miško in Fran Novak. — Volivci S. L. S. se v III. razredu niso udeležili volitve. Danes sta volila I. in II. razred, kjer socialnodemokratska stranka ni postavila kandidatov. Tudi tu je propadla liberalna stranka, zmagali pa so šišenski opozicionarci in sicer v I. razredu z 7 proti 3 glasovom in v II. razredu z 19 proti 10 glasovom.

+ **K prepovedi objavljanja vojaških vesti.** Uredništva graških listov (»Montagszeitung«, »Tagblatt«, »Tagespost« in »Volksblatt«) priobčujejo soglasno izjavo: »Podpisana uredništva smatrajo za svojo dolžnost ustanoviti, da vojaška oblast na podlagi krive razlage zakona z neprestanim prikrajšanjem, s prepovedmi in pretinjami zmanjšuje omejene pravice, ki so tisku zajamčene ter skuša s pomočjo državnega pravdnika vse vesti o gibanju vojaštva zatreti. Podpisana uredništva znajo prav dobro razločiti, kje se neha dolžnost objavljanja takih vesti, ki jo zahteva javna korist, in kje pričenja postavno prepovedano izdajanje vojaških tajnosti. Če se pa časnikom brani objavljati stvari, ki o njih ves svet govori in ki segajo interesom tisočev avstrijskih družin do živega, ni to nič drugega nego zopetno uvažanje cenzure. S tem da se časnikom maši usta, se le pospešuje, da nastajajo vznemirjujoče govorice; razven tega pa so podpisani tudi zato primorani k tej izjavi, ker ob sedanjem načinu zaplenjevanja listov ne morejo zadostiti zahtevam čitateljev glede poročil. Ne bo nam prišlo na misel, da bi hoteli škoditi koristim domovine, ampak žaljiv za nas je sum, če se nas iz bojazni pred tako polnostjo pritiska. — Mi se tej izjavi v polnem obsegu pridružujemo.

+ **Za povzdigo živinoreje.** Poslanca Demšar in dr. Krek sta vložila predlog za povzdigo živinoreje na Kranjskem s tem, da vlada zadostno podpira živinorejske zadruge.

+ **Za sirarstvo.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo »Mlekarski zvezi« 8000 K podpore za ureditev vzorne sirarne v Stari Fužini v Bohinju.

+ **Iz zdravstvene službe.** Okrožnim zdravnikom v Krškem je imenovan dr. F. Trenz.

+ **V vipavski okrajni cestni odbor** je imenoval deželni odbor g. Ferd. Škerija v Vrhopolju kot svojega zastopnika.

+ **Za pletarstvo.** Deželni odbor je dal županstvu v Šmartnem pod Šmarno goro 200 kron podpore za pouk v pletarstvu.

— **Iz strahu pred vojno vzele denar iz tržaške posojilnice in ga — izgubile!** Tudi tržaški »Piccolo« je priobčil nesramno lažljivo vest, da so jugoslovanski denarni zavodi posodili Srbiji v vojne svrhe 20 milijonov kron. Ta izmišljena in že sama na sebi neverjetna, smešna in bedasta vest je imela očividni zloben namen, da prestraši vlagatelje denarja v naše denarne zavode ter jih pripravi do tega, da bi na škodo teh in v korist italijanskih in nemških zavodov dvigali denar iz naših denarnih zavodov. V tržaški posojilnici je v soboto dvignila neka gospa 1000 K — ves svoj prihranek — ter ga, iz strahu pred vojno spravila, kakor je menila, na varno v svojem stanovanju. — Včeraj pa je prišla jokaje javit v tržaško posojilnico, da so jej neznani tatovi ukradli ves ta denar, ter prosila sveta in pomoči. Seveda jej posojilnica ni mogla dati ni enega ni drugega, še manje pa jej izplačati še enkrat že dvigneno svoto. Svet so jej bili dali uradniki posojilnice že takrat, ko je bila prišla po denar, ko so jo svarili, da naj ne veruje držnim lažem in da naj pusti denar v posojilnici, kjer je še najbolj na varnem. Kmalu za omenjeno gospo ste prišli še dve drugi ženski ter sta se pritoževale, da je tudi njima od dvignjenega denarja zmanjkalo po par sto kron. Tudi tema ni mogla posojilnica nič več pomagati. Vse tri so se hudovale z ogorčenjem na »Piccola« in razširjevala lažljivih vesti. Ta nesreča naj bo v svarilen vzgled vsem drugim.

— **Umrli je v Mostah** pri Ljubljani podnačelnik gasilnega društva g. Ivan Kremžar. Pogreb bo jutri ob tretji uri popoldne.

— **Vest, da je srbski prestolonaslednik ubil svojega slugo** je tudi prinesel belgrajski list »Zvono«. Ta list trdi, »da je v mestni bolnišnici umrl sluga srbskega prestolonaslednika vsled težke telesne poškodbe.« »Zvono« pravi, da je prestolonaslednik tako z nogo osuval slugo v trebuh in glavo, da je sluga umrl. Odgovornost za to vest prepuščamo belgrajskemu listu.

— **Vaje podmorskih čolnov.** Dunajski listi poročajo, da se bodo v bližnjih dneh vršile vaje podmorskih čolnov vojne mornarice ob zapadni obali Istre in v kvarnerskem zalivu, zlasti pa v puljskih vodah. Podmorske čolne bo pri tem spremljala vojna ladja, ki bo označena s četverovoglasto rdečo zastavo na prvem jamboru. Da se prepričati, da ne bi podmorski čolni trčili s potniškimi parniki, bodo morali poslednji voziti morsko miljo daleč od vojne ladje in se brez odloga pokoriti vsakemu ukazu, ki bi jim ga vojna ladja dala z znamenji.

— **Umrli je dne 20. t. v frančiškanskem samostanu** v Novem mestu brat Prokop Godler v 83 letu starosti. Živel je v samostanu 56 let. Pokojnik je bil rojen v Vidmu na Štajarskem. Prejšnja leta je bival večinoma na Hrvaškem. Leta 1891. je bil poslan od predstojnikov v Novo mesto. Bil je slikar; večinoma je bil samouk. Slikal je v mnogih krajih in je olepšal marsikatero cerkev s svojo umetnostjo. Bil je krepke in čvrste narave, v družbi šaljiv in kratkočasen. Zadnja leta je vedno bolj pešal in slabel na duhu in telesu ter večkrat ponavljal: Umrli bi najrajši. Spolnila se mu je ta želja v soboto ob šesti uri zvečer. Naj v miru počiva!

— **Smrtna kosa.** V Moravčah je umrl trgovec Lovro Učakar, star 63 let. — Na Slapu pri Vipavi je umrl posestnik Viktor Uršič.

— **Prešičereja.** Iz krškega okraja je zopet dovoljeno izvažati prešiče na Hrvaško, kar je bilo zadnji čas zaradi kužnih boleznih prepovedano.

— **Sodni okraj Radovljica** je izločen iz dosedanjega okrožja oddelka c. kr. finančne straže na Jesenicah ter je pridružen oddelku c. kr. finančne straže v Radovljici, ki je zopet ustanovljen.

— **Plaz zasul delavca.** Na Dovjem, pri Belci, je pet delavcev odkidovalo sneg iz hlobov. Nad njimi se utrga plaz in zasul 60 let starega drvarja Martina, delavca pri Jož. Zupanu. Štirji navzoči mlajši delavci so odskočili, potem pa celo uro

sneg odkopavali ter našli Martina mrtvega.

— **Novice iz Amerike.** Iz Kenoshe se nam poroča, da se je znana tožba, ki je nastala vsled Adamiča in Lundra, ker nek tamošnji trgovec ni hotel dati niti najmanjšega prispevka za spomenik Adamiču in Lundru, končala ugodno za one, ki so nabirali denar. — V Clevelandu se je ustanovilo društvo »Lunder - Adamič«, ki ki uprizori na Cvetno nedeljo igrokaz: »Krvava noč v Ljubljani«. Igra ima tri dejanja: prvo v mali dvorani »Mestnega Doma«, drugo na Marijinem trgu in tretje v zborovalnici na rotovžu. Kulise so posnete po razglednicah iz Ljubljane. — Vlak je povozil v Blackburnu Pa. Slovenca Antona Rebola iz Pernič pod Šmarno goro. Bil je v par trenutkih mrtev. — V Greensburgu Pa. je ubilo v premogokopu Slovenca Ivana Omerza.

— **Morilec Föderan pl. Föderansperg** pride 30. t. mes. pred tržaške porotnike. Predsedoval bo deželnosodni svetnik Clarič, obtožbo bo zastopal državni pravdnik dr. pl. Zencovih, brambo pa je prevzel znameniti kriminalist odvetnik Petronio. Föderan ostaja pri svoji trditvi, da je do tično pevko umoril nekdo tretji.

— **Umrli je v Trzinu** 35 let stara Frančiška Anžin.

— **Primadona pariške opere** Mlle. Yvonne Dub je angažirana za koncert v Zagrebu.

Štajerske novice.

š **Plojev zaupni shod.** Iz Gorenje Radgone se nam piše: Dne 25. marca priredi pri nas dr. Ploj zaupen shod, na katerem še boja namerava nova stranka postaviti svoje kandidate.

š **Iz gledališča v smrt.** Ustrelil se je včeraj v Celju Woggov trgovski pomočnik Korošec. Mladi mož je bil še pri prvem dejanju neke predstave v gledališču, nato pa se je podal domu in se ustrelil. Vzrok je dosedaj neznan.

š **Aistrich vendar kandidira!** V petek je imelo nemško učiteljsko društvo za Sp. Štajarsko svoj občni zbor v Celju. Takrat je predsednik društva g. Aistrich naznanil, da ne odstopi pod nobenim pogojem od kandidature. Ta izjava je zanimiva.

Ljubljanske novice.

— **Ker se je pokvaril skioptikon,** danes javnega predavanja v veliki dvorani »Uniona« ne bo.

— **Izid jutrišnje deželnozbornske volitve na Koroškem** v splošni skupini bomo takoj, ko dobimo brzojavko iz Celovca, naznanili na deski našega uredništva pred tiskarniškim poslopjem.

— **Promocija.** Danes je promoviran na graškem vseučilišču za doktorja prava g. Anton Bartol, notarski kandidat, starejšina »Danice«. Najskrenejše čestitamo!

— **Iz Komorno-glasbeni večer.** Na polju slovenske glasbe imamo zabeležiti nov vesel pojav; dasi smo si v zadnjem letu pridobili odlični orkester »Slovenske Filharmonije«, vendar smo pogrešali dosedaj komorne glasbe, ki nudi brez dvoma vsakemu ljubitelju godbe največji užitek. — Opozarjamo samo na nepozabni nastop slavnega češkega kvarteta pred štirimi leti, ki je gotovo vsem v neizbrisnem spominu. Temu nedostatku hoče odpomoči novo sestavljeni kvartet, obstoječ iz gg.: J. Rezek, K. Kučera, V. Talich in Ed. Bilek, ki priredi s prijaznim sodelovanjem ge. Lili Nordgartove, primadone slovenske opere, g. Al. Fiala, člana slovenske opere, in pianista g. A. Trošta v sredo, dne 24. t. m., ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« komorno-glasbeni večer s sledečim sporedom: 1. Beethoven: Kvartet d-dur, op. 18, št. 3. Allegro, Andante con moto, Allegro, Presto. 2. a) Wolf: »Mignon«; b) Dvořak: »Tam v gozdu pri potoku«; c) Rahmaninov: »V onem svetu«. Gospa Lili Nordgartova. 3. Sjögren: Sonate za gosli in klavir. 4. Novak: »San«. Pospišil: a) »Samo enkrat«; b) »Čarobne oči«. Gospod Al. Fiala. 5. Dvořak: a) Valček a-dur; b) Valček d-dur. Kvartet. Opozarjamo slov. občinstvo na ta važen dogodek na ljubljanskem koncertnem polju s pripombo, da ljubljanski Nemci, dasi majhni po številu, prirejajo že več let slične večere, čudili bi se torej, ako bi se ti večeri med Slovenci ne obnesli. Upamo, da pokaže slovensko občinstvo z mnogobrojnim posetom, da ve ceniti požrtvovalnost imenovanih umetnikov. Vstopnina po 2 K, za dijake 1 K, zvečer pri blagajni.

— **Iz slovenske gledališke pisarne.** — Danes, v torek, se igra prvič literarni igrokaz »Razporoka« P. Bourgeta in A. Andréja (po romanu A. Bourgeta). — V

četrtak zvečer se poje tretjič in zadnjič v sezoni velika opera »Onegin«, P. I. Čajkovskega. S to opero se operni solisti za potekajočo gledališko sezono poslové pri p. n. občinstvu. — V soboto se poje prvič v sezoni Suppéjeva opereta »Donna Juanitta«. — Visoki deželni odbor je gledališkemu ravnateljstvu dovolil, da se sezona podaljša do velikonočnega tedna, ter se bode torej v gledališču igralo še 1., 3., 4. (dvakrat) in 6. aprila, skupaj petkrat. — Od 17. aprila nadalje pa gostuje slovensko gledališče v Gorici, kjer se priredi deset predstav v »Trgovskem domu« brez razločka za vse goriške Slovence.

— **Ij Umrli je** na Starem trgu št. 22 18 let stari dijak Alojzij Potrat.

— **Ij Vtihotapec.** V soboto ponoči se je v nek hlev na Ambroževem trgu vtihotapil nek individij ter pokradel tam čevlje, hlače, nož in nekaj denarja. Uzmovič je znan.

— **Ij Umrli je** gospa Marija Roter, rojena Kušar, v 84. letu svoje dobe.

— **Ij Umrli so v deželni bolnici:** Marija Handler, zasebnica iz Kočevja; Helena Hribar, krojaškega mojstra žena in uradnik v cementni tovarni na Zidanem mostu Karol Češerek.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZUNANJI POLOŽAJ.

— **Dunaj, 23. marca.** Glede na zunanji položaj ni nastopila nobena bistvena izprememba.

— **Dunaj, 23. marca.** Danes store baje vevlasti v Belgradu svečan skupni korak, ki ga je menda tudi Avstrija odobrila. Srbija želi, da bi ta korak obenem zagotovil mir, pa tudi varoval dostojanstvo Srbije in njene življenske interese.

— **London, 23. marca.** Danes je prispel semkaj odgovor Avstro - Ogrske na angleški predlog glede poravnave avstrijsko - srbskega spora. To je dokaz, da je Avstrija angleški predlog popravila. Gre se namreč za popolno razoroženje Srbije, ki ga Avstrija kategorično zahteva. **Anglija odgovori do četrta.** Šele po četrtku bo torej mogoče povedati jasno, kakšen je položaj.

— **Pariz, 23. marca.** »Figaro« izve, da so vevlasti naše posredovavno formulo med svojim stališčem in stališčem Avstrije, vsled česar se konflikt gotovo v kratkem poleže.

— **Dunaj, 23. marca.** Na borzi je danes vlada dala nabiti uradno izjavo, da položaj ni nič opasnejši, kakor je bil pred enim tednom, ker je upati, da dosežejo vevlasti pri svojem pomirjevanju uspeh.

AVSTROOGRSKO NOTO PREDLOŽIJO V ČETRTEK.

— **Budimpešta, 23. marca.** Neka tukajšnja korespondenčna agentura naznanja, da grof Forgach poda srbski vladi v četrtek odgovor na zadnjo noto.

RUSKE ČETE OB GALIŠKI MEJI.

— **Lvov, 23. marca.** Uprava varšavsko-dunajske železnice je dobila ukaz, da ima pripravljeno primerno število železniških vozov za prevoz konjeništa na gališko mejo. Južni del lublinske gubernije mgoli vojaštva.

POSLANEC GROF DZIEDUSZYCKI NENADOMA UMRL.

— **Dunaj, 23. marca.** Bivši poljski minister-rojak grof Dzieduszycki je danes nagloma umrl. Zadel ga je srčna kap.

DRŽAVNI ZBOR.

— **Dunaj, 23. marca.** Začetkom seje se je predsednik spominjal smrti poslanca grofa Dzieduszyckega. Državna zbornica razpravlja danes o predlogih odseka o živinskih boleznih glede odredb proti kužnim boleznim živine.

ZBORNICA BO ZBOROVALA DALJE.

— **Dunaj, 23. marca.** Konferenca načelnikov je sklenila, dati vladi popolno oblast, da na podlagi splošne trgovinsko-politiške pooblastitve postave sklene trgovinske pogodbe z balkanskimi državami. Zbornica zboreuje najbrž še prihodnji teden. Zdaj se obravnava postava glede živinske kuge, nakar pride na vrsto Krajačev nujni predlog glede na zakladne obveznice. Prihodnji teden pride na vrsto trgovinski pooblastitveni zakon.

SMRT RUSKEGA MINISTRA.

— **Peterburg, 23. marca.** Prometni minister, knez Hilkov, je nanagloma umrl.

LOPUHIN TEŽKO BOLAN.

— **Peterburg, 23. marca.** Bivši policijski ravnatelj Lopuhin, znan iz Azevove afere, je nevarno obolel.

ZAVOLJO CIRILICE SUSPENDIRAN.

— **Zagreb, 23. marca.** V Gospiću so suspendirali od službe pravoslavne kate-

heta Nikolo Majstrovica, ker se je po nalogu svoje cerkvene oblasti na šolskih spricvalih podpisoval v cirilici.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU ODLOŽENE.

Zagreb, 23. marca. Vlada je odložila nadomestne volitve v občinski zastop.

VOJAŠKI UPOR V CARIGRADU.

Carigrad, 23. marca. Tu so se uprli vojaki dveh bataljonov. Nekaj so jih s silo premagali, drugi so se udali iz lastne volje.

* Zemljevid bojnega polja avstrijsko-srbske vojske je ravnokar izšel pod naslovom: »Österreichisch - serbischer Kriegsschauplatz zur Veranschaulichung der Operationsgebiete und Kriegsziele im Konflikt zwischen Österreich - Ungarn, Serbien und Montenegro. Mit statistischen Begleitworten: die Friedens- und Kriegsstärken der beteiligten Heere. Bearbeitet von Paul Langhans.« Cena zemljevidu s poštnino vred 1 K 30 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Vaša sapa

postaja veliko lažja, že po uporabi prve doze SCOTT-ove emulzije in in to olajšanje bo vsak dan večje.



Pristna les to znamko — ribičem — kot poročilo, znakom za skot-tov način.

To je izkušnja tisoč-rih tekom minulih 32 let.

SCOTT-ova emulzija

pomnoži čudovito splošno moč. Tek in spanje se povrmeta in zboljša prebava.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vinar.

Dobi se v vseh lekarnah.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 23. marca.

Pšenica za april	14.28
Pšenica za oktober l. 1909.	11.55
Rž za april l. 1909.	10.66
Oves za april	9.07
Koruza za maj l. 1909.	7.75
Efektiv 10—15 dražje.	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
22	9. zveč.	730.8	5.0	brezvetr.	dež	
23	7. zjutr.	28.6	3.4		megla	10.6
	2. pop	27.2	10.8	sr. sever	jasno	

Srednja včerašnja temp. 4.7°, norm. 4.8°.



816 1-1

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni poklical danes k Sebi v boljše življenje našo ljubljeno mater oz. staro mater, gospo

Marijo Rotar roj. Kušar

po daljši bolezni, prevideno s sv. zakramenti, v starosti 84 let.
Pogreb predrage rajnice bo v sredo, dne 24. marca ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta št. 22 na pokopališče pri sv. Križu.
Sv. maše zadušnice opravljale se bodo v cerkvi oo. frančiškanov.

Ljubljana, dne 22. marca 1909.

Rodbina Regali-Jeva.

812 Zahvala. 1-2

Za vse dokaze srčnega sočutja med boleznijo in smrti, dalje za darovano cvetje in zadnje spremstvo moje v Bogu počivajoče matere, se najvdaneje zahvaljujem

Antonija Dolenc

žalujoča hči.

813 Zahvala. 1-1

Ob bridki izgubi naše drage hčerke, sestre, svakinje in tete, gospice

Marije Milavec

izrekamo vsem prijateljem in znancem za izkazano nam sočutje, za krasne darovane vence in za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu najiskrenejšo zahvalo.

Malni pri Planini, 20. marca 1909.

Žalujoči ostali.

6 žagarjev in 1 brusač

se sprejmejo v delo pri parni žagi na Golem.

815 3-1

Ost. rbnštvo turjaške graščine v Hammerstelu, pošta Studenc pri Ljubljani.

Prodajo se bernhardinci.

Psi so prave vrste čuvaji ter se lahko ogledajo v Bohoričevih ul. 5, Stari Vodmat v Ljubljani. 814 2-1

Motor dvokolo

dobro ohranjeno 5 konjskih sil se prav poceni proda. Pismena vprašanja pod »Motor« do 1. aprila na upravništvo »Slovenca«.

808 3-1

A. LUKIČ

Pred škofijo šte. 19



Imate ozeblino, kurja oča in trdo kožo?

Trpite

na potenju nog ali zoprnem duhu?

Ena kopelj za noge s Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoje za dve kopelji 30 vinarjev. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji ali v boljših prodajalnah ali pa naravnost iz drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3 K 423 20-3

VOJSKA

še ni nač pa velika zaloga ostankov oksforda za srajce, višnj. blaga za predpasnike in obleke, cefira za bluze.

Naročite takoj naravnost iz tkalnice, in odklonite drugo manj vredno blago! 40m naved. ostankov 3—12m dolgi K 15.40 1 tucat robcev iz atlasa 1.25 brisače 48/100 dolge —32 6 kom. namiznih prtov, zajamč. platno 1. kakovost 150/100 cm 14.30 rumburško platno, najbolj. kakovost m —48 kanafas za prevleke —44

Najugodnejši nakup za trgovce in krošnjare. Razpošlji po povzetju. Naročite takoj poštni zavoje za poskušnjo. 3-1

J. Müller, tkalnica za platno in bombaževino v Herm. Mestec 15., Čaško.

Takale pisma dohajajo vsak dan: Z Vašo pošiljateljico sem popolno zadovoljna in bom povsod najtop. priporočala Vašo tvrdko, ter vse potrebščine pri Vas naročevala. Veleposlovanjem Julija Sochalek v Trebiču. — Vsa čast Vašemu blagu! Sprejmite mojo toplo zahvalo. Bom tudi nadalje pri Vas naročeval. N. K. v P.

Gostilna in trgovina

se odda v najem na Viru pri Domžalah.

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 1 v trgovini z železnino Fr. Stupica. 189

Brez posebnega obvestila.



Tužnega srca javljam vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat in svak, gosp.

Jakob Bartol,

gostilničar in posestnik

dne 18. t. m. ob 6 uri zjutraj po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 39 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega ranjcega preneslo se bode v soboto dne 20 t. m. ob 10 uri na farno pokopališče, v Dragi, kjer se bode položilo k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v več cerkvah.

Podpreska - Travnik dne 19. marca 1909.

Žalujoči ostali.

817 Zahvala. 1-1

Ob priliki smrti nepozabnega soproga očeta, brata in svaka gosp.

Jakoba Bartol,

gostilničarja in posestnika

izrekamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tolažbo v bolezni in častno spremstvo pri pogrebu najpriskrnejšo zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo preč. gospodu župniku Ant. Znidaršiču in čast. gosp. kap. Karlu Škulju za častni sprevoz. Istotako vsem udeležencem iz Loškega potoka, ki so pokojnika v tako ogromnem številu spremili k zadnjem počitku. — Bog plačaj!

Podpreska - Travnik dne 22. marca 1909.

Žalujoči ostali.

Sedaj vsaka obleka iz blaga za K 4.— ceneje!

Obleka za gospode od K 12 stane sedaj K 8.—; obleka za dečke od K 10.— stane sedaj K 6.—; kostumi za otroke od K 7.— stane sedaj K 5.—; kostumi za prati za otroke od K 2.— stane sedaj K 1.—.

Kostumi za dame sedaj K 8.— ceneje!

Kostum za dame od K 16.— sedaj K 8.—; jopica za dame od K 8.— stane K 4.—!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavica -

- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -

- K 300.000. -